

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 389
din 02.07.2014**

Dosar nr.: 268/2014
Petiția nr.: 2830/22.04.2014
Petent: R T
Reclamat: Ministerul Justiției
Obiect: diferențe salariale

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. R T, jud. Dolj

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Ministerul Justiției, loc. București, str. Apolodor, nr. 17, sector 5

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta sesizează existența unor diferențe salariale pe care le consideră discriminatorii.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 2830/12.05.2014 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 3303/12.05.2014 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 27.05.2014. În cadrul ședinței de audieri Colegiul director a invocat, din oficiu, *exceptia de necompetență materială* a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

3.4. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

4.1.1. Petenta, având funcția de judecător în cadrul Curții de Apel Craiova, solicită constatarea existenței unei discriminări deoarece este salarizată cu o indemnizație lunară mai mică decât alți judecători aflați în condiții identice de vechime în muncă, vechime în magistratură (vechime în funcție) și nivel al instanței, corespunzătoare clasei de salarizare 108 gradația 5 prevăzute de Legea nr. 284/2010.

4.1.2. Petenta arată că această clasă și gradație corespund curții de apel – ca nivel al instanței, unei vechimi în muncă mai mari de 20 de ani și unei vechimi în magistratură (în funcție) mai mari de 20 de ani, fiind maximele prevăzute de lege la acest nivel.

4.1.3. Petenta consideră că indemnizația pe care o primește este ca rezultat final mai mică, din cauza acordării unor sporuri mai mici, și petenta se referă atât la sporurile incluse în bază, cât și la cele stabilite în afara bazei.

4.1.4. Petenta arată că, prin acordarea unei indemnizații mai mici, Ministerul Justiției, ordonator principal de credite, a încălcat principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, principiu care este garantat în special în exercitarea unor drepturi, respectiv a drepturilor economice și punctual a dreptului la un salariu egal pentru muncă egală.

4.1.5. Petenta precizează că are o vechime în muncă de peste 20 de ani (29) și o vechime în magistratură mai mare de 20 de ani, fiind judecător la Curtea de Apel Craiova din anul 2004.

4.1.6. La data intrării în vigoare a Legii nr. 284/2010 (01.01.2011) s-a făcut încadrarea petentei în clasa 107 cu gradația 5 corespunzător curții de apel, unei vechimi în acel moment mai mare de 20 de ani în muncă și a unei vechimi în magistratură corespunzătoare tranșei de 15-20 de ani. La acea dată, judecătorii care aveau vechime în muncă și în magistratură mai mare de 20 de ani, au fost încadrați în clasa de salarizare 108 și gradația 5.

4.1.7. Începând cu luna martie 2013 și petenta are o vechime în funcția de judecător de cel puțin 20 de ani, astfel că, în mod corect, de la 1 ale lunii următoare, deci de la 1 aprilie 2013, petenta a beneficiat de clasa de salarizare superioară, respectiv 108, tot cu gradația 5.

4.1.8. Petenta precizează că anterior Legii nr. 284/2010 și a Legii nr. 330/2009 exista o legislație specială de salarizare în domeniul justiției (O.U.G. nr. 27/2006) și sporul de vechime (pentru vechime în muncă) și sporul de stabilitate (pentru vechime în magistratură, respectiv în funcție) se calculau și acordau separat.

4.1.9. În baza Legii nr. 330/2009, dar și după intrarea în vigoare a Legii nr. 284/2010, cele două sporuri există potrivit legii, dar sunt incluse în bază, alături de alte sporuri.

4.1.10. Petenta arată că noul algoritm de calcul a condus ca în final indemnizația să fie mai mică decât cea a judecătorilor încadrați în clasa de salarizare 108 cu gradație 5 chiar la 1 ianuarie 2011 și ale căror indemnizații au fost păstrate dincolo de diminuările salariale generale prevăzute de Legea nr. 118/2010.

4.1.11. Petenta consideră că în măsura în care se susține că aplicarea parțială a legii este cea care creează asemenea deosebiri, fie și temporare,

această împrejurare nu poate constitui prin ea însăși un criteriu justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să fie considerate adecvate și necesare.

4.1.12. Petenta precizează că, la nivelul curții de apel, sunt, în acest moment, cel puțin 3 indemnizații diferite pentru clasa de salarizare 108/5.

4.1.13. Petenta consideră că discriminarea este un fapt continuu și care a fost declanșat printr-un ordin al ministrului (Ordinul MJ nr. 1327/C/2013 din 11.04.2013).

4.1.14. Petenta menționează că nu este acceptabil ca o persoană să primească pentru aceeași tranșă de vechime în mod separat un spor mai mare, iar inclus în clasă să primească indirect un spor mai mic.

4.1.15. Petenta depune documente la dosar.

Susținerile părții reclamate

4.2.1. Partea reclamată precizează că petenta a sesizat instanța de judecată cu o acțiune în contradictoriu cu Ministerul Justiției și Ministrul Justiției (dosar 4946/2/2013 al Curții de Apel București; termen 12.09.2014).

4.2.2. Partea reclamată invocă excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (Decizia 997/2008 a Curții Constituționale a României) și excepția lipsei calității procesuale pasive.

4.2.3. Pe fond, partea reclamată arată că, începând cu anul 2011, până la aplicarea Legii cadru nr. 284/2010, legile de salarizare anuale au prevăzut în mod expres modalitatea în care are loc avansarea într-o nouă tranșă de vechime/în funcție, personalul beneficiind exclusiv de o majorare a salariului de bază avut, corespunzător numărului de clase e salarizare succesive suplimentare multiplicat cu procentul de 2,5% prevăzut.

4.2.4. Partea reclamată arată că existența unor prevederi exprese cu privire la salarizarea persoanelor cărora li se modifică gradația sau vechimea în funcție în anul 2012 exclude aplicarea dispozițiilor din aceleași legi care fac referire la funcții similare.

4.2.5. Curtea Constituțională a statuat, în mod constant, caracterul obligatoriu al deciziilor sale și că acesta se extinde și asupra considerentelor, astfel încât acestea devin obligatorii pentru toate celelalte autorități care procedează la interpretarea și aplicarea respectivului articol de lege.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat în legătură cu existența unor diferențe salariale pe care petenta le consideră discriminatorii.

5.2. Luând act de plângere, astfel cum este formulată și având în vedere prevederile art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director a invocat, din oficiu, *excepția necompetență materială* a sa în raport cu aspectele invocate de petentă.

5.3. Partea reclamată, respectiv Ministerul Justiției, a invocat *excepția lipsei calității procesuale pasive*.

5.4. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției”. În ce privește prezenta cauză, s-a invocat din oficiu excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor care prevede că „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență atunci când, în mod vădit, constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată,, asupra căreia Colegiul director trebuie să se pronunțe cu prioritate.

5.5. Colegiul director se pronunță asupra excepției lipsei calității procesuale pasive a Ministerului Justiției, invocată de partea reclamată, în sensul respingerii acesteia.

5.6. În cadrul ședinței de audieri din data de 27.05.2014 s-a invocat, din oficiu, *excepția necompetenței materiale* a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cât privește obiectul petiției.

5.7. Analizând aspectele sesizate în petiție, Colegiul director reține faptul că petenta reclamă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării existența unor diferențe salariale pe care le consideră discriminatorii.

5.8. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare. Corelativ obiectului petiției partea reclamată arată că, începând cu anul 2011, până la aplicarea Legii cadru nr. 284/2010, legile de salarizare anuale au prevăzut în mod expres modalitatea în care are loc avansarea într-o nouă tranșă de vechime/în funcție, personalul beneficiind exclusiv de o majorare a salariului de bază avut, corespunzător numărului de clase e salarizare succesive suplimentare multiplicat cu procentul de 2,5% prevăzut. Totodată, existența unor prevederi exprese cu privire la salarizarea persoanelor cărora li se modifică gradația sau vechimea în funcție în anul 2012 exclude aplicarea dispozițiilor din aceleași legi care fac referire la funcții similare.

5.9. În jurisprudența sa, Colegiul director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României revine Curții Constituționale.

5.10. Referitor la obiectul petiției dedus soluționării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, este indubitabil că potențiala faptă de discriminare invocată de petentă este de facto echivalentă unei probleme de constituționalitate. Susținerile petentei sunt strâns legate de critica legiuitorului sub aspectul soluției legislative alese.

5.11. În nici un caz, în speță, răspunderea legiuitorului nu poate fi apreciată de către Colegiul director deoarece Consiliul Național pentru

Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile strict sub aspectul investigării, constatării și sancționării acelor fapte considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și care atrag răspunderea contravențională. Or, discriminarea în cazul semnalat nu își are izvorul într-un fapt volitiv sau omisiv al unei persoane (fizice sau juridice, publice/private) cât, prezumtiv, în caracterul prevederilor actului normativ invocat. Însă obținerea legiuitorului și examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

5.12. De altfel, Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată considerând că în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea Consiliului de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

5.13. Or, având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției.

5.14. Apreciind importanța obiectului petiției dedusă soluționării de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director consideră necesară emiterea unui **PUNCT DE VEDERE** de specialitate cu privire la situația expusă, în conformitate cu art. 16 și 18 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Potrivit art.16 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este „*autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte*”. De asemenea, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este, potrivit art.18 alin.1 din aceeași ordonanță, „*responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării*”.

5.15. În materia specifică a nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să adopte și puncte de vedere, reprezentând opinii cu caracter de îndrumare, însă fără forță juridică obligatorie, în legătură cu principiul nediscriminării. Această activitate trebuie înțeleasă în virtutea rolului specific îndeplinit de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și a prevederilor speciale cuprinse în O.G. nr. 137/2000, republicată, precum și în sensul dispozițiilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea

principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, a Recomandării Generale nr. 2 a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (din cadrul Consiliului Europei) privind instituțiile specializate pentru combaterea rasismului, xenofobie, antisemitism și intoleranță la nivel național și a Recomandării nr. 7 privind legislația națională referitoare la combaterea rasismului și a discriminării rasiale precum și a Rezoluției Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 48/134 din 1993 privind instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

5.16. Trebuie însă precizat că emiterea unui punct de vedere nu are forță juridică obligatorie, reprezentând o opinie cu caracter de îndrumare.

5.17. Art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.18. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.19. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat, prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: *Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991; *Hoffman împotriva Austriei*, 23 iunie 1993, *Spadea și Scalabrino împotriva Italiei*, 28 septembrie 1995, *Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*, 22 octombrie 1996).

5.20. În hotărârea dată în cazul *Thlimmenos împotriva Greciei* din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că *„dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”*.

5.21. În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

5.22. Colegiul director constată că petenta solicită constatarea existenței unei discriminări deoarece este salarizată cu o indemnizație lunară mai mică decât alți judecători aflați în condiții identice de vechime în muncă, vechime în magistratură (vechime în funcție) și nivel al instanței, corespunzătoare clasei de salarizare 108 gradația 5 prevăzute de Legea nr. 284/2010.

5.23. Ministerul Justiției arată că, începând cu anul 2011, până la aplicarea Legii cadru nr. 284/2010, legile de salarizare anuale au prevăzut în mod expres modalitatea în care are loc avansarea într-o nouă tranșă de vechime/în funcție, personalul beneficiind exclusiv de o majorare a salariului de bază avut, corespunzător numărului de clase e salarizare succesive suplimentare multiplicat cu procentul de 2,5% prevăzut. Totodată, existența unor prevederi exprese cu privire la salarizarea persoanelor cărora li se modifică gradația sau vechimea în funcție în anul 2012 exclude aplicarea dispozițiilor din aceleași legi care fac referire la funcții similare.

5.24. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (O.G. nr. 137/2000, art. 2 alin. 1: [...] *„pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu”* [...]; Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului, art. 1 alin. 1: [...] *„fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”*, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.25. Colegiul director consideră că diferențierea a avut ca și criteriu modul de acordare a sporurilor, ceea ce intră în categoria „orice alt criteriu”.

5.26. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (O.G. nr. 137/2000, art. 1 alin. 2: *„Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”*, art. 2 alin. 1: [...] *„restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”*; Protocolul nr. 12, art. 1 alin. 1: *„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”*).

5.27. Dreptul atins este dreptul la un salariu egal pentru muncă egală.

5.28. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director constată că prevederile Ordinul MJ nr. 1327/C/2013 din 11.04.2013 reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000.

5.29. Colegiul director recomandă Ministerului Justiției să analizeze aspectele semnalate și, în situația în care se impune, să modifice prevederile Ordinul MJ nr. 1327/C/2013 din 11.04.2013 în sensul respectării principiului nediscriminării.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive a Ministerului Justiției, invocată de partea reclamată;
2. admiterea excepției necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, invocată din oficiu;
3. emiterea unui punct de vedere de specialitate privind situația supusă analizei Colegiului director;
4. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Asztalos Csaba Ferenc – membru

Bertzi Theodora – membru

Haller István – membru

Lazăr Maria – membru

Panfile Anamaria – membru

Stanciu Claudia Sorina – membru

Vasile Alexandru Vasile – membru

Hotărâre redactată de: L.M. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ,** constituie de drept titlu executoriu.